

Warszawa, 21-08-2025 r.

BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Adam Krzywoń

XI.543.231.2025.MB

Pan

gen. dyw. SG Robert Bagan

Komendant Główny Straży Granicznej

Szanowny Panie Komendancie,

Rzecznik Praw Obywatelskich, na podstawie art. 12 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (t.j., Dz.U. z 2024 r. poz. 1264, ze zm.; dalej: „ustawa o RPO”), prowadzi aktualnie postępowania wyjaśniające w sprawach cudzoziemców, wobec których Europejski Trybunał Praw Człowieka zastosował środki tymczasowe (interim measures), zakazujące polskim władzom czasowego wydalenia tych osób z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W ostatnich miesiącach do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich wpłynęły skargi opisujące sytuacje, w których cudzoziemcy objęci opisanym wyżej środkiem tymczasowym zostali mimo to wydaleny z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Korespondencja prowadzona z Komendantami Placówek Straży Granicznej w sprawach indywidualnych wskazuje, że w większości przypadków informacja o wydaniu przez Europejski Trybunał Praw Człowieka wspomnianego środka tymczasowego wobec konkretnego cudzoziemca docierała do właściwej Placówki już po dokonaniu wydalenia poza granice RP.

Ponadto, podczas wizytacji wybranych Placówek Straży Granicznej przy granicy polsko-białoruskiej, przeprowadzonej w czerwcu br., przedstawiciele Rzecznika Praw Obywatelskich ustalili, że informacja o wydaniu przez Europejski Trybunał Praw

Człowieka środka tymczasowego wobec danego cudzoziemca szybciej trafia do placówki za pośrednictwem osób trzecich – tj. pełnomocników cudzoziemca lub aktywistów – a dopiero w dalszej kolejności przekazywana jest oficjalnymi kanałami komunikacji.

Powyższe informacje wzbudziły wątpliwości RPO co do skuteczności obecnie stosowanej procedury obiegu dokumentów i komunikacji właściwych organów po otrzymaniu przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych postanowień Europejskiego Trybunału Praw Człowieka zakazujących polskim władzom czasowego wydalenia konkretnych cudzoziemców z terytorium RP tak, aby skutecznie zapewnić ich wykonanie.

W dniu 23 maja 2025 r. Rzecznik zwrócił się w tej sprawie do Dyrektora Departamentu Prawno – Traktatowego Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Zgodnie z otrzymaną odpowiedzią MSZ ma niezwłocznie po wpłynięciu komunikacji o zastosowaniu środka tymczasowego za pośrednictwem poczty elektronicznej przekazywać otrzymaną informację do właściwego ministerstwa lub innego właściwego organu lub instytucji – w sprawach migracyjnych jest to Komenda Główna Straży Granicznej. Takie zawiadomienie mailowe ma zawierać niezbędne w sprawie informacje: datę nałożenia środka, dane identyfikujące osobę, której środek dotyczy, treść zobowiązania, a także podstawowe dokumenty (decyzję ETPC i pismo Trybunału z pytaniami do państwa, wniosek o zastosowanie środka tymczasowego, ewentualne dalsze załączniki).

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy o RPO, zwracam się do Pana Komendanta z uprzejmą prośbą o przekazanie Rzecznikowi informacji na temat ustalonego formalnie i stosowanego w praktyce obiegu dokumentów i komunikacji właściwych organów Straży Granicznej po otrzymaniu z Ministerstwa Spraw Zagranicznych informacji o wydanym postanowieniu Europejskiego Trybunału Praw Człowieka zakazującego polskim władzom czasowego wydalenia konkretnego cudzoziemca z terytorium RP, tak aby skutecznie zapewnić jego wykonanie. W szczególności proszę o wskazanie etapów oraz czasu trwania przekazywania przez Komendę Główną Straży Granicznej informacji o zastosowaniu przez Trybunał wspomnianego środka tymczasowego do właściwych organów Straży Granicznej.

Ponadto proszę o wyjaśnienie, czy funkcjonariusze SG, a zwłaszcza Komendanci Placówek, zostali przeszkoleni odnośnie do znaczenia interim measures i sposobu działania w sprawach cudzoziemców, w których taki środek został wydany.

Jednocześnie będę wdzięczny za powiadomienie Rzecznika, odnośnie do ilu cudzoziemców Trybunał wydał środek tymczasowy w br. (dane w ujęciu miesięcznym).

Z poważaniem

Adam Krzywoń

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/